

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/126/2024
Identifikačné číslo spisu:	8619201482
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8619201482.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu C. B., narodenej XX. D. XXXX, Z. O. D. XX, zastúpenej advokátom JUDr. Ambrózom Motykom, Stropkov, Námestie SNP 7, proti žalovanej obchodnej spoločnosti Orange Slovensko, a.s., Bratislava, Metodova 8, IČO: 35 697 270, zastúpenej advokátskou kanceláriou Advokátska kancelária Branislava Máčaja, s. r. o., Bratislava, Vajnorská 21A, IČO: 46 759 875, o zaplatenie nemajetkovej ujmy v sume 5.000 eur, vedenom na bývalom Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 5C/36/2019, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 17. augusta 2023 sp. zn. 5Co/1/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalobcovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalovanej v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Svidník (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 15. júna 2022 č. k. 5C/36/2019 - 134 rozhodol tak, že:

„I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu v sume 3 300 Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Vo zvyšku žalobu zamietá.

III. Žalobcovi priznáva náhradu trov konania proti žalovanej v plnom rozsahu.“

1.1. Právne odôvodnil svoje rozhodnutie podľa ust. § 13, § 19 písm. d), § 36 ods. 1, § 41, § 42, § 290 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej „CSP“). Podľa ust. § 1, § 3 ods. 3, § 4 ods. 1, 2, 3, § 5 ods. 1, § 6 ods. 2 písm. h), § 8 ods. 1, 2, 9, 10, § 9 ods. 1, § 17 ods. 1 a § 19 ods. 1 Zákona č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých údajov, v ktorých bol účinný v čase bezpečnostného incidentu (ďalej „ZOOU“), podľa čl. 10 ods. 2, 3 Listiny základných práv a slobôd, podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podľa čl. 16 ods. 1 a 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, podľa čl. 8 ods. 1 a 2 Charty základných práv Európskej únie, podľa čl. 19 ods. 2 a 3, čl. 22 ods. 1 Ústavy SR, podľa ust. § 11, § 13 ods. 1, 2, 3, § 52 ods. 1, 3 a 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej „Občiansky zákonník“) a podľa § 56 ods. 3 Zákona o elektronických komunikáciách č. 351/2011 Z. z. (ďalej „ZEK“).

1.2. Súd prvej inštancie k posúdeniu, či išlo o spotrebiteľský spor uviedol, že žalovaná na účely uzavretia Zmluvy o pripojení, ale aj ďalších činností súvisiacich s plnením tejto zmluvy, mala zákonné oprávnenie spracúvať osobné údaje žalobcu. Ak teda k zásahu do súkromia žalobcu malo dôjsť pri legitímnom spracúvaní osobných údajov žalobcu a žalovaná takéto svoje oprávnenie (právny základ) môže pre účely uzavretia a plnenia Zmluvy o pripojení odvodiť priamo zo zákona (§ 56 ods. 3 písm. a) ZEK) a na spracúvanie osobných údajov nepotrebuje ani súhlas žalobcu, potom zásah do súkromia žalobcu pri porušení ochrany jeho osobných údajov bez akýchkoľvek pochybností súvisí so Zmluvou o pripojení, o ktorej spotrebiteľskom charaktere nemôže byť žiaden spor.

1.3. K miestnej príslušnosti súd prvej inštancie uviedol, že na základe právneho vzťahu vyplývajúceho zo zmluvy o pripojení uzatvorenej medzi žalobcom a žalovanou vzniklo právo žalovanej spracovávať osobné údaje žalobcu. Žalovaná vykonáva svoje podnikateľské aktivity telekomunikačného operátora prostredníctvom obchodných zástupcov na základe franšízy a títo obchodní zástupcovia sú v prevažnej miere aj osobami, prostredníctvom ktorých žalovaná spracováva osobné údaje svojich klientov. Toto je postup možný a zákonný, avšak žalobca vstúpil do právneho vzťahu, ktorého súčasťou je aj spracovávanie ich osobných údajov iba so žalovanou. Práve jej odovzdali na spracovanie svoje citlivé osobné údaje, preto musí práve žalovaná voči žalobcovi ako svojmu klientovi niesť za porušenie bezpečnosti spracovania osobných údajov a za ich zneužitie osobnú zodpovednosť. Ide o zodpovednosť občianskoprávnou, ktorá je v našom súkromnom práve koncipovaná na princípoch zodpovednosti objektívnej, teda bez ohľadu na zavinenia. Uvádzané skutočnosti potvrdzujú, že vedený spor celkom jednoznačne súvisí so spotrebiteľskou zmluvou (zmluva o pripojení), teda aplikácia § 19 písm. d) CSP pri založení miestnej príslušnosti je správna. Zároveň poukázal na identickú právnu vec Okresného súdu Svidník (ten istý skutkový aj právny základ) vedenú pod sp. zn. 6C/29/2018, ktorá je už právoplatne skončená, kde konštatoval odvolací súd (KS Prešov) vo svojom rozsudku zo dňa 30. 3. 2021 č. k. 13Co/7/2021-530, že sa nestotožnil s námietkou miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Svidník, ktorú v konaní vzniesla žalovaná.

1.4. K skutkovým zisteniam súd prvej inštancie uviedol, že v konaní bolo celkom jednoznačne preukázané, že pri spracovávaní osobných údajov žalobcu, ktoré boli odovzdané v súvislosti s poskytovaním telekomunikačných služieb žalovanou došlo k bezpečnostnému incidentu, ktorý bol predmetom administratívneho konania na Úrade na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky, Hraničná 12, 820 07 Bratislava 27 (ďalej len „Úrad“) na tom skutkovom základe, že „... pri likvidácii dokumentov obsahujúcich osobné údaje klientov spoločnosti Orange Slovensko a.s. v rozsahu meno a priezvisko klienta (obchodné meno), adresa, rodné číslo (IČO), telefónne číslo, číslo OP, pridelené číslo, číslo SIM karty, účastnícke číslo, podpis klienta a podpis povereného pracovníka, ako aj informácie o predajnom mieste nepostupoval s náležitou starostlivosťou, pričom tieto boli uložené v archívnej krabici s označením ARCHIVE BOX, TYP I/75, na bočnej strane, ktorej je rukou napísané „ID 350GPBO1 ORANGE SLOVENSKO, a.s. CHYBNÉ SIM KARTY VÝMENA 2011, 8.11.2011 - 3.11.2012“ (ďalej len „archívna krabica“) a umiestnené v sklade na papierový odpad nachádzajúceho sa za budovou, v ktorej sídli predajňa Orange Slovensko, a.s. na Ul. Hlavná 60 v Stropkove...“ (z právoplatného rozhodnutia Úradu zo dňa 16. 08. 2017 Číslo 00777/2017-Os-17).

1.5. K pasívnej legitímácii žalovanej súd prvej inštancie okrem iného uviedol: Žalobca odovzdal svoje osobné údaje na spracovanie žalovanej v súvislosti so zmluvou o pripojení, ktorú uzatvoril práve so žalovanou. Je bez právneho významu, že Zmluvu o pripojení uzatváral za žalovanú jej obchodný zástupca a rovnako je bez právneho významu, že osobné údaje žalobcu nezákonným (nepripustným) spôsobom likvidoval iný obchodný zástupca (sprostredkovateľ) žalovanej než ten, ktorému boli bezprostredne osobné údaje žalobcu pre žalovanú odovzdané. Žalobca (aj ďalšie poškodené fyzické osoby) bol v právnom vzťahu (spotrebiteľskom) so žalovanou a osobné údaje odovzdal v súvislosti s poskytovanými telekomunikačnými službami práve žalovanej. Je nepodstatné, že žalovaná konala prostredníctvom svojich obchodných zástupcov, pretože medzi žalobcom a obchodným zástupcom žalovanej v súvislosti so spracovávaním osobných údajov žalobcu nevznikol žiaden právny vzťah. Právny vzťah, v rámci ktorého došlo k legitímnemu odovzdaniu osobných údajov žalobcu (a tým vznikla povinnosť a zodpovednosť ich riadneho a zákonného spracovávania), vznikol na zákonnom základe (§ 56 ods. 3 zák. č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov) len medzi žalobcom a žalovanou, preto iba žalovaná (nie jej obchodný zástupca) musí niesť za porušenie ochrany osobných údajov žalobcu občianskoprávnou zodpovednosť, ktorá je v podmienkach

súkromnoprávnej ochrany osobnostných práv žalobcu založená na objektívnom princípe, a to v plnom rozsahu. Z uvedených dôvodov preto námietka absencie pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovanej je nedôvodná.

1.6. Žalobca si predmetnou žalobou uplatnil od žalovanej náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5.000 eur. Súd prvej inštancie zohľadnil rozsah incidentu, počet dotknutých osôb, trvanie incidentu, význam chráneného záujmu žalobcu (najdôležitejšie osobné identifikátory, napr. rodné číslo), aj významné postavenie žalovanej na telekomunikačnom trhu a priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v sume 3.300 eur ako primeranú a vo zvyšku žalobu zamietol. Podľa názoru súdu prvej inštancie táto suma naplňa preventívnu, satisfakčnú a sankčnú funkciu, ktorú by mala spravodlivá relutárna náhrada spĺňať. Súd prvej inštancie nepovažoval za vhodné pri stanovení výšky použiť prepočet podľa § 12 zákona č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, pretože na základe citovaného zákona ide o systém odškodňovania obetí štátom, ktorý aj autoritatívne stanovil zákonom akú sumu prizná obetiam trestných činov. V súdnej veci však ide o typický občianskoprávny vzťah upravený normami súkromného práva.

1.7. Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvej inštancie tak, že priznal žalobcovi náhradu trov konania proti žalovanej v plnom rozsahu, pretože v prejednáwanej veci bol žalobca úspešný čo do preukázania základu svojho nároku, pričom výška priznanej nemajetkovej ujmy závisela od úvahy súdu.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom zo 17. augusta 2023 sp. zn. 5Co/1/2023 rozhodol tak, že:

„I. P o t v r d z u j e rozsudok v napadnutej časti t. j. vo výroku I. a to v časti uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť žalobkyni nemajetkovú ujmu vo výške 110 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku a vo výroku III.

II. M e n í rozsudok vo zvyšku výroku I. tak, že v prevyšujúcej vyhovujúcej časti žalobu zamietla.

III. Žalobkyni p r i z n á v a nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanej v plnom rozsahu s tým, že o ich výške i o výške trov prvoinštančného konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.“

2.1. Odvolací súd na základe podaného odvolania preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 379 a nasledujúcich CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 385 CSP a contrario v napadnutej časti s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke Krajského súdu v Prešove dňa 11. 08. 2023 a stranám sporu prostredníctvom ich právnych zástupcov dňa 15. 08. 2023 a zistil, že odvolanie žalovanej je čiastočne dôvodné a čiastočne dôvodné nie je. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodil aj správny právny záver. Neplatí to však vo vzťahu k otázke primeranosti priznanej nemajetkovej ujmy. Na odvoláciu námietku ohľadom miestnej nepríslušnosti súdu prvej inštancie odvolací súd reagoval v bode 51 napadnutého rozhodnutia a túto potvrdil ako neodôvodnenú. Odvoláciu námietku o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovanej považoval odvolací súd za nedôvodnú (bod 52 napadnutého rozhodnutia).

2.2. Podľa odvolacieho súdu suma, ktorú priznal súd prvej inštancie nezodpovedá okolnostiam veci ani princípu proporcionality, ktorý patrí medzi všeobecné právne zásady. Odvolací súd jednoznačne súhlasí s právnym názorom odvolacieho súdu tak, ako to vyslovil vo veci sp. zn. 13Co/7/2021, 13Co/30/2022, alebo aj 1Co/25/2022 a 9Co/44/2022, že čo sa týka stanovenia primeranej výšky finančnej náhrady je nutné vychádzať z judikatúry súdov Slovenskej republiky vo vzťahu k priznaným nárokom na náhradu nemajetkovej ujmy, ktoré sa zvyčajne priznávajú pozostalým po osobách, ktoré boli usmrtené pri dopravných nehodách, či zo zákonnej právnej úpravy, ktorá upravuje nároky poškodených z trestných činov tak, ako to uviedla žalovaná vo svojom odvolaní. Vo vzťahu k takto stanovenej výške nároku na náhradu nemajetkovej ujmy sa javí odvolaciemu súdu priznaná náhrada zo strany súdu prvej inštancie ako neprimerane vysoká. Poukázal na to, že pri náhradách nemajetkovej ujmy pri pozostalých z dopravných nehôd sa tieto sumy pohybujú cca 15.000 eur až 20.000 eur pri príbuzných v priamom rade, čo však samozrejme závisí od individuálnych okolností prípadu, no berúc do úvahy takto priznané sumy, ako aj berúc do úvahy nároky, ktoré sú priznávané osobám ako obetiam trestných činov, je nepochybné, že miera zásahu do osobnostných práv v tomto prípade je nepomerne nižšia. Podľa názoru odvolacieho súdu možno hovoriť o rozsahu cca 10 % zo základu priznaného pre obeť násilných trestných činov (4.350 eur), (§ 12 ods. 3 zákona č. 274/2017 Z. z.). Zároveň je nutné brať do úvahy to,

že v danom prípade nedošlo k zásahu do osobnostných práv žalobkyne, došlo len k potencionálnej možnosti ich ohrozenia, čo nepochybne odôvodňuje ďalšie zníženie minimálne na hodnotu 50 % z vyššie uvedenej úvahy, t. j. 435/2, t. j. cca 220 eur. Zároveň neboli zistené ani dôvody ako škandalizácia žalobkyne opakovane či zvyšovanie intenzity konania, alebo úmyselné konanie žalovaného, čím je dôvodné túto sumu ponížiť o 50 %, t. j. na 110 eur. Súd prvej inštalácie správne rozhodol aj o trovách konania. Na jeho odôvodnenie poukázal v plnom rozsahu i odvolací súd, a zároveň odkázal i na svoje odôvodnenie, čo do výroku o trovách odvolacieho konania.

2.3 Odvolací súd uzavrel, že súd prvej inštalácie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, ale zo zistených skutočností v časti prijal nesprávny právny záver. Preto odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti napadnutého rozhodnutia.

2.4. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1, 2 CSP v spojení s ust. § 255 CSP. Z ustálenej judikatúry súdov Slovenskej republiky vyplýva, že zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu. V týchto prípadoch nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je preto potrebné rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté, výška ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. Žalobcu bolo preto nevyhnutné považovať za plne procesne úspešnú stranu, keď mala úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia vyplývajúca z tohto jej procesného úspechu závisela výlučne od úvahy súdu. Preto žalobcovi patrí plná náhrada trov tak prvoinštančného ako aj odvolacieho konania s tým, že o ich výške rozhodne súd prvej inštalácie samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

Odvolací súd skonštatoval. Že úvaha žalovanej o pomernom úspechu vo veci je nesprávna. Súd prvej inštalácie (aj keď to priamo v dôvodoch rozhodnutia nevedol, neznamená to, že sa tým nezaoberal), ako aj odvolací súd, nezistili dôvody hodné osobitného zreteľa na aplikáciu § 257 CSP. Žalovaná mala za to, že pri určovaní trov konania, ktoré v tomto prípade spočívajú výlučne v trovách právneho zastúpenia, by mal súd využiť svoje moderačné právo, podľa ust. § 257 CSP a trovy konania žalobcovi nepriznať, respektíve tieto aspoň primerane znížiť. Argumentovala, že priznané trovy konania viac ako 10 - násobne prevyšujú výšku možnej náhrady nemajetkovej ujmy, pričom v tomto prípade ide o peňažné plnenie, ktoré bude vyplatené výlučne právnomu zástupcovi žalobcov. Vzhľadom na celkový počet žalobcov 164, odhadovaná výška trov právneho zastúpenia, ktoré bude musieť právnomu zástupcovi žalobcov zaplatiť je v sume na 200.000 eur. Situácia, ak trovy konania následne prevyšujú judikovanú čiastku je možné označiť za výnimočnú, odôvodňujúcu aplikáciu ust. § 257 CSP. Odvolací súd má za to, že dôvody, ktoré uviedla žalovaná vo svojom odvolaní, ktorými navrhuje rozhodnúť o trovách konania v zmysle ust. § 257 CSP, sú vo vzťahu k danej veci nepoužiteľné. Z ust. § 257 CSP vyplýva, že výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Jednou zo skupín prípadov, v ktorých aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy, ako to vyplýva z komentára k CSP, sú prípady charakteristické sociálnym aspektom, ktorý vystupuje do popredia vtedy, keď povinná strana sporu nemôže uhradiť náhradu trov konania z dôvodov, ktoré sama nezavinila, alebo ich môže uhradiť len s veľkými ťažkosťami. V takých prípadoch súd zohľadňuje osobné, majetkové, zárobné a iné pomery oboch strán. Prihliada na postoj strán v konaní a prípadne iné okolnosti, a môže dospieť k záveru o úplnom nepriznaní trov konania úspešnej strane, alebo o nepriznaní čiastočnom, a to práve s ohľadom na intenzitu preukázaných dôvodov hodných osobitného zreteľa. Takéto dôvody odvolací súd nezistil. V danom prípade sa podľa odvolacieho súdu nejedná ani o výnimočnosť spočívajúcu v okolnostiach danej veci, ani v okolnostiach strán sporu, pričom zobral do úvahy, že kritériá pre nepriznanie náhrady trov konania prichádzajú do úvahy len výnimočne, a má sa to vykladať prísne reštriktívne. Rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 CSP sa nesmie javiť ako nepríjemná tvrdosť voči subjektom konania, a nesmie odporovať dobrým mravom. Podľa názoru odvolacieho súdu v danom prípade sa o nepríjemnú tvrdosť vo vzťahu k žalovanej nejedná, a rozhodnutie o trovách konania ani neodporuje dobrým mravom.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu v časti o trovách konania podala žalovaná (ďalej aj ako „dovolatelka“) dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodňovala § 420 písm. f) CSP majúca za to, že odvolací súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovanie jej patriacich procesných

práv v miere porušujúcej právo na spravodlivý proces. Tvrdila, že odvolací súd sa náležite nevysporiadal s jej relevantnou argumentáciou, ale časť z nej rovno odignoroval a preto je nepreskúmateľné.

3.1. Dovolateľka v zásade namietala, že odvolací súd sa náležite nevysporiadal s jej argumentáciou ohľadom vzniku nároku žalobkyne na náhradu trov konania a pokiaľ mal súd za to, že žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania, nevysvetlil nevyužitie moderácie § 257 CSP.

Vo vzťahu k prvej námietke (nevznikol nárok na náhradu trov konania) má dovolateľka za to, že aj keď rozhodnutie o výške plnenia - peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy závisí finálne od úvahy súdu, musí aj žalobca niesť nejakú zodpovednosť (aspoň čiastočnú) za výsledok sporu v prípadoch uplatňovania neprímeraných (neadekvátnych), či dokonca premrštených nárokov. Argumentácia dovolateľky je dôležitá pre posúdenie otázky, či žalobcovi vôbec vznikol za takýchto okolností nárok na náhradu trov konania a ak áno, v akom rozsahu. V danom spore si žalobca uplatňoval 5.000 eur a priznaných mu bolo 110 eur, t. j. žalobcovi bola priznaná suma predstavujúca 2 % žalovaného nároku.

Vo vzťahu k druhej námietke, odvolací súd v odôvodnení rozsudku nijako nereagoval na žiadosť, resp. návrh dovolateľky, aby v prípade, ak dôjde k záveru, že žalobcovi vznikol proti žalovanej nárok na náhradu trov konania, uplatnil pri určovaní trov konania, ktoré v tomto prípade spočívajú výlučne v trovách právneho zastúpenia, moderačné právo podľa § 257 CSP a trovy konania žalobcovi nepriznal, resp. tieto aspoň primerane znížil. Konajúci súd pri posudzovaní prípadnej aplikácie § 257 CSP mal zohľadniť všetky relevantné skutočnosti, napr. osobné, majetkové, zárobkové pomery, správanie strán v konaní, okolnosti, ktoré ich viedli k uplatneniu práva na súde, skutočnosť, že trovy konania budú násobne prevyšovať judikovanú čiastku a pod., a to s ohľadom na naplnenie princípu spravodlivosti. Podľa žalovanej, trovy konania násobne prevyšujú judikovanú čiastku, a tak ide o výnimočnú situáciu odôvodňujúcu aplikáciu § 257 CSP. Poukázala na uznesenie ÚS SR sp. zn. II. ÚS 113/2019 zo 06. 06. 2019. Výtkla odvolaciemu súdu, že len skonštatoval, že argumenty žalovanej ohľadom moderácie súdu podľa § 257 CSP sú v danej veci nepoužiteľné, avšak neuviedol, v čom mala táto nepoužiteľnosť spočívať.

3.2. Keďže odvolací súd sa nevysporiadal s relevantnou odvolacou argumentáciou žalovanej, mala za to, že napadnuté rozhodnutie je arbitrárne. Dodala, že ak sa súd v odôvodnení svojho rozsudku nezaoberal právne významnými námietkami/tvrdeniami neúspešného účastníka, zaťažil svoje rozhodnutie vážnou procesnou vadou, ktorá sama o sebe zakladá dôvod pre zrušenie napadnutého rozhodnutia, pretože napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné.

3.3. S poukazom na uvedené dôvody dovolateľka navrhla, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti (výrok III. o trovách konania) zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a aby jej priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

4. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu zo dňa 26. júna 2024 navrhol, aby dovolací súd dovolanie podľa § 448 CSP ako nedôvodné zamietol a žalobcovi priznal proti žalovanej náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie je potrebné zamietnuť.

6. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Dovolateľka namietala existenciu vady zmätočnosti konania podľa § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom

spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov [porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03]. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

10. V súvislosti s námietskou dovolateľky o nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu ohľadom trov konania dovolací súd uvádza, že podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

11. Je potrebné zdôrazniť, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštalácie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

12. Po preskúmaní obsahu spisu dovolací súd konštatuje, že v postupe odvolacieho súdu v spojitosti s postupom okresného súdu nezistil žiadne vady, ktoré by boli spôsobilé ukrátiť dovolateľku na jej procesných právach a založiť tak dôvodnosť podaného dovolania. V posudzovanom spore dovolací súd

dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu napadnuté v časti trov konania spĺňa náležitosti riadneho odôvodnenia rozhodnutia (§ 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP). Výrok o nároku na náhradu trov konania odvolací súd zdôvodnil v bodoch 57. a 58. svojho rozsudku tak, že o trovách celého konania rozhodol v zmysle § 396 ods. 1, 2 v spojení s § 255 CSP. V danom prípade výška priznanej náhrady závisela od úvahy súdu, preto strana sporu sa považuje za plne úspešnú, ak je úspešná čo do základu nároku. Nemožno totiž takéhoto účastníka sporu zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté, výška ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. V danom prípade bol žalobca v konaní úspešný čo do základu a tak bolo potrebné na neho nahliadať ako na úspešného žalobcu s právom na plnú náhradu trov konania s tým, že o ich výške rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP). Z toho vyplýva, že úvaha žalovanej o pomernom úspechu vo veci je nesprávna. Na námietku dovolateľky ohľadom použitia moderačného práva pri určovaní trov konania prostredníctvom § 257 CSP, že ich mali súdy primerane znížiť, resp. úplne nepriznať, odvolací súd uviedol, že nezistil dôvody hodné osobitného zreteľa na takúto aplikáciu. Zdôraznil, že podľa komentára k CSP pôjde najmä o prípady charakteristické sociálnym aspektom, najmä keď povinná strana sporu nemôže uhradiť náhradu trov konania z dôvodov, ktoré sama nezavinila, alebo ich môže uhradiť len s veľkými ťažkosťami. Ustanovenie § 257 CSP sa má vykladať prísne reštriktívne. To však nie je prípad žalovanej. Podľa názoru odvolacieho súdu v danom prípade sa o neprimeranú tvrdosť vo vzťahu k žalovanej nejedná, a rozhodnutie o trovách konania ani neodporuje dobrým mravom. Z toho vyplýva, že odvolací súd vysvetlil, z akých dôvodov nevyužil moderačné právo podľa § 257 CSP. Dovolací súd tak konštatuje, že výrok rozsudku odvolacieho súdu o nároku na náhradu trov konania (§ 262 ods. 1 CSP) je úplný, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie postupom podľa § 262 ods. 2 CSP. Zároveň uvádza, že ak odvolací súd prípadne nereagoval na absolútne všetky námietky dovolateľky (aplikácia § 257 CSP), táto skutočnosť nezakladá vadu zmätočnosti konania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože jednoznačne vysvetlil kľúčové dôvody, ktoré opodstatňovali priznanie nároku na náhradu trov konania žalobcovi proti žalovanej v celom rozsahu.

13. Dovolací súd uzatvára, že dovolanie namietajúce vadu zmätočnosti konania podľa § 420 písm. f) CSP je prípustné, ale nie je dôvodné. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dovolanie zamietol (§ 448 CSP).

14. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 453 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP. V dovolacom konaní bol plne úspešný žalobca, ktorému vznikli trovy dovolacieho konania. Dovolací súd mu preto voči žalovanej priznal ich náhradu v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

15. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.